

Nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona. (18) Milé sestry a milí bratři, ve vztahu k Písmu svatému byl náš Pán velice pečlivý. Bible se má číst jako celek, nelze si z ní vytrhávat oblíbená místa a jiná záměrně nechávat stranou. Ani písmenko, ani čárečka nesmějí být pominuty. Jak půvabně překládá kralická bible:
jediná literka aneb jeden puňktík nepomine.

Během své kazatelské činnosti Ježíš mnohokrát čelil námitce, že špatně káže. Že nebere dost vážně posvátné náboženské spisy a dělá si, co chce. A my víme, že Ježíšovy postupy a názory byly neobvyklé. Neslučovaly se s upjatou zbožností, která bedlivě hlídala, zde se náhodou nějaké přikázání nepřestoupí. Místo neustálé sebekontroly prosazoval Kristus důvěru k Bohu. On je otcem a my jeho dětmi; máme-li se rádi, najde se jistě lék na naše nedostatky. Najde se odpuštění pro naše viny. Vztah k Pánu Bohu není úřednická nuda, je to radostné společenství. Vykladačům Písma se takové novoty nelíbily. Byli zvyklí pěkně počítat, co kdo udělal dobře a co špatně. Ježíšova volnost a lehkost víry se jim jevila jako pohrdání biblí. Ono se dodnes opakuje, že starší generace trne nad svobodomyslným pojetím víry u mladších souvěrců. Aby rozptýlil jejich obavy, vysvětluje Pán: *Nepřišel jsem víru nabourat a rozvrátit. Záleží mi na osvědčených pravdách.*

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon a Proroky; nepřišel jsme zrušit, ale naplnit. (17)

Spasitelovým záměrem není staré požadavky zavrhnout, on je chce naplno prožít. Naladí se na stejnou vlnu jako dávní pisatelé. Vstoupí do stejného proudu Ducha jako Mojžíš a proroci a nechá se jím strhnout. Kristus nechce žít v křeči a ve věčném strachu, zda se každou minutu a sekundu chová správně. Chce žít před zrakem svého nebeského otce. Žít radostně a bez obav. A Kristus také chce, abychom i my takto nenuceně žili před tváří Boží. To není zrušení Zákona, to je naplnění.

Nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona. Touhle výpovědí Pán Ježíš vyznává svou věrnost biblí. Doslova říká:

nepomine jediná jota ani jediná čárka.

Mluví se o jotě, nejdrobnějším ze všech písmenek řecké abecedy alfabety. Malá čárečka

podobná našemu „i“. Jota se dokonce psala bez tečky. Jenom takové čmrnknutí, faječka, u níž se ruka nezastaví, hned běží dál. A podobně je tomu i v hebrejské abecedě zvané alefbejt. Písmenko jod se nemůže měřit s ostatními písmeny, všechna jsou několikanásobně větší. Kristus to nemůže povědět jasněji.

Nepomine jediná jota, nepomine jediné jod,

bible se musí zkoumat celá. Všechno v bibli si zaslouží naši pozornost. A zase – někdo by mohl říci, že takové puntičkářství je strašná otrava. Koho má bavit dokolečka listovat stovkami stran bible? Jenže jak už jsme pověděl, Ježíš se hlásí k prorokům i k Mojžíšovu zákonu ne z nějakého umanutého, nedůtklivého puntičkářství. Ježíš se odvolává na bibli, protože pochopil, k jakému životu člověka vede. Plné svědectví Písma vede k radosti z Boha a k radosti z bližních.

Nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona. Bylo mi 18 let, když jsem coby čerstvý vysokoškolák zasedl v posluchárně bohoslovecké fakulty. Jako všichni nováčci jsme byli vyjukaní a objevovali jsme nový svět. Z těch prvních dnů v Praze mi v paměti nejhluběji utkvěla vzpomínka na bratra profesora Jana Hellera. Zřejmě jste se už dozvěděli, že tento jedinečný znalec Starého zákona v úterý zemřel. Snad se nebudete zlobit, když na něj dnes budu vzpomínat. Nemohu jinak, jsem jeho vděčný žák. Ze všech učitelů, kterým jsem v životě naslouchal, tento mne ovlivnil nejvíce. A aniž to víte, jeho vliv vlastně o nedělích tak trochu přenáším i na vás. On mne učil číst bibli do hloubky. Díky bratru Hellerovi s láskou a se zvídavostí znovu a znovu otevíráám bibli, vykládám ji a věřím, že i maličké písmeno dokáže promluvit.

Nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona. Právě na tento text při fakultní pobožnosti kázal Jan Heller, když jsem jej poprvé slyšel. Vyprávěl o malinkých písmenech jota a jod, která jsme ještě ani neznali, poněvadž řečtina a hebrejšтина začínala až v dalších semestrech. A od Pána Ježíše z Nového zákona pak kazatel nečekaně přeskočil do Starého zákona k proroku Ezechielovi. (Podobných přeskoků napříč biblí jsme pak s ním zažili ještě spoustu.) My jsme dnes onen úryvek z Ezechielova proroctví slyšeli v prvním čtení. Hovoří se v něm o spravedlnosti. Kdo zachrání nespravedlivého? Z šera dávnověku vystupují tři postavy – Noe, Jób a Daniel. To jsou sice muži spravedliví a bezúhonní, ale jejich spravedlnost stačí k záchraně akorát pro ně samotné. Nedokážou, nemohou ji přenést na nikoho jiného. Nespravedlivý člověk k záchraně nutně potřebuje Boha, jeho slitování a shovívavost. Jasná věc. Až posud nic nesrozumitelného. Ovšem jak souvisejí pradávni Noe, Jób a Daniel s mnohem pozdějším Ježíšem a s jeho výrokem o nejmenším písmenu „jod“?

Když se důkladně začteme do biblického textu, spustil profesor Heller, zjistíme, že Ezechiel nejspíš původně nemluvil o Danielovi, nýbrž o jakémsi Danelovi. Daniel – Danel. Slyšíte? Chybí „i“, chybí tam ta pověstná jota. O Danelovi se píše v bájích z pohanského města Ugarit. Prý to byl moudrý vladař, který dbal na práva sirotků a vdov, který soudil spravedlivě a částečně bojoval i proti některým modlám. Jméno Danel znamená *Bůh je soudce*. Jenže už velice dávno opisovači Bible do textu poznamenali: „Pozor, zde chybí jod!“ Patří sem to nejmenší písmenko ze všech – písmenko „i“. Místo Danel máme číst Daniel. Zatoulané „i“ je pro nás pouhá hláska, ale v hebrejštině má obrovský význam. Když se napojí ke slovu, znamená „můj“, „můj vlastní“, „patřící ke mně“. Z Danela se stává Daniel. Jméno už nevyjadřuje *Bůh je*

soudce

, nýbrž

Bůh je

můj

soudce.

Náramný rozdíl. Nikoliv Bůh někde daleko a zaneprázdněný starostmi o rozlehlý vesmír. Naopak Bůh zabývající se mnou, Bůh, který posuzuje právě můj život a poměřuje ho pravdou a spravedlností. Bůh je můj soudce. Nemohu si myslet, že věci s Pánem Bohem jdou jaksi mimo mne. Jdou skrz mne, jdou přese mne. Při četbě bible nás tedy nezajímá vznešený pohanský vládce Danel, pro kterého je Bůh jen jakási neosobní autorita nad světem. Nás zajímá Daniel, biblický hrdina a náš souvěrec. Zajímá nás člověk, který svůj život předně měří Bohem. Člověk, který vyznává *Bůh je můj soudce*.

□□□□□□□□□□**Nepomine jediné písmenko, nepomine jediná jota ani jediná čárka.** Vidíte, jak na mne to kázání tenkrát zapůsobilo, když si je pamatuji i po 15 letech. Mnohokrát jsem se k výkladu o malinkém písmenku, k hebrejskému „jod“ vracel. Kupříkladu když jsem k Německu hovořil s kolegy studenty, které otrávil tamní nekonečné pitvání biblických veršů. „Pořád něco rozebíráme, ale dohromady to dát neumíme,“ stěžovali si. A já jsem si pochvaloval, jak nás profesor Heller v Praze učil verše rozebírat i spojovat. Nehledat jen historii, ale i současnost. Nepátrat po dávném Bohu, nýbrž po Bohu přítomném. Nezkoumat pouze zaniklé, cizí představy o spáse a soudu, nýbrž číst bibli jako svědectví o mém Spasiteli a mém Soudci. Jedná se přece o mne. Záleží na každé jotě, záleží na tom, jaký je můj vztah k Bohu.

□□□□□□□□□□**Nepomine jediné písmenko, nepomine jediná jota ani jediná čárka.** Bible není nuda, bible je obrovské dobrodružství a zábava. Jako křížovka či sudoku vám musí souhlasit ve všech směrech. Nelze jedno políčko ošidit, vynechat, odbýt. Ono se vám to projeví jako závada někde jinde. Také se nelze upnout jen na jedno okénko, tím by se vám ztratil celek,

který teprve dává smysl a odhaluje tajenku. Číst bibli hodně a domýšlet ji všemi směry. Vše nakonec musí ladit vodorovně i svisle. Vodorovně, horizontálně musí ladit mezi lidmi, svisle, vertikálně musí ladit mezi člověkem a Bohem. A v tom všem mám své místo já, čtenář a učeník, který proniká do Božího poselství poskládaného z tisíců jasných i méně jasných slov. O překvapení není nouze. O překvapení, která mne zasáhnou a promluví do života mně i mým bližním. Tak jsme se naučil rozumět bibli.

Nepomine jediné písmenko, nepomine jediná jota ani jediná čárka. Pán Ježíš prosazuje věrnost Písmu svatému jako program svůj i jako program svých pokračovatelů.
Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by je však zachovával a učil, ten bude v království nebeském vyhlášen velikým.

(19)

Kristus nemluví do větru. Skutečně jsou lidé, kteří berou slova Písma svatého nesmírně vážně a umějí je předat druhým. Jsou velikým přínosem pro Boží království. Sestry a bratři, když jsem v dnešním kázání hovořil tolik osobně, budu osobní i na závěr. Děkuji Pánu Bohu, že jsem potkal výborného znalce bible a milého učitele bratra profesora Jana Hellera. A prosím, aby další takoví byli církvi přidáni. Amen.

Ezechiel 14,12-20 624; 446; 254; 452 Židům
14,12-13

ANI PÍSMENKO NEPOMINE (Matouš 5,17-19 - památce J. Hellera)

Napsal uživatel Jiří Tengler

Čtvrtek, 24 Leden 2008 22:12 - Aktualizováno Úterý, 22 Duben 2008 14:31

Kázání věnované památce Jana Hellera, v neděli 20. ledna 2008.